

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/12/2019
Identifikačné číslo spisu:	3811010058
Dátum vydania rozhodnutia:	07.03.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Hatala
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:3811010058.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného G. X. pre zločin lúpeže formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. k § 188 ods. 1 Tr. zák. a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 7. marca 2019 v Bratislave dovolanie obvineného G. X., podané prostredníctvom obhajcu JUDr. Pavla Vöröšváryho proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 13. januára 2016, sp. zn. 3To/83/2014, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného G. X. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza (ďalej len „okresný súd“) z 5. mája 2014, sp. zn. 2 T 15/2011 bol obvinený G. X. (spolu s P. U.) uznaný vinným v bode 1/ zo spáchania zločinu lúpeže formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. k § 188 ods. 1 Tr. zák. a v bode 2/ zo spáchania pokusu krádeže podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. k § 212 ods. 2 písm. f) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

obv. G. X. (spolu s P. U.)

1/ dňa 22.02.2010 okolo 02:00 hod. v O., okres Prievidza, na X. ceste sa obžalovaní vopred dohodli, že prepadnú podnapilých chodcov, po čom obžalovaný P. U. strhol na zem A. G., prikázal mu, aby zostal ticho ležať a nesnažil sa pomôcť poškodenej T. J., ku ktorej príbehol obžalovaný G. X., snažil sa jej strhnúť z ľavého pleca kabelku, poškodená sa bránila, napriek tomu obžalovaný G. X. prekonal jej odpor a vytrhol jej kabelku z rúk, následne z krku strhol zlatú retiazku, po čom obaja obžalovaní z miesta činu ušli a poškodenej T. J. odcudzením vecí spôsobili škodu 850 eur,

obv. G. X.

2/ dňa 03.12.2011 v čase okolo 19:30 hod. v O., v lokalite O. námestie, banícka kolónia, na parcele č. A. XXXX/X V k. ú. O. pilil na zemi už spílený konár brezy s cieľom, že si tento napíli na menšie kusy a zoberie domov na kúrenie, pričom si na to doniesol aj ručnú pílkou a 2 sekery, následne bol pristihnutý

hliadkou OO PZ Handlová v čase okolo 19:45 hodine, pričom dokonaním skutku by spôsobil vlastníkovi dreva Mesto Handlová, Námestie baníkov č. 7, 972 51 Handlová škodu odcudzením vo výške 3,10 eura, napriek tomu, že bol rozkazom o uložení sankcie za priestupok Obvodného úradu Prievidza, odbor všeobecnej vnútornej správy Prievidza pod č. konania ObU-PD-OVVS-2011/02583-2 zo dňa 12.08.2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 05.09.2011, uznaný vinným zo spáchania priestupku proti majetku podľa § 50 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zbierky o priestupkoch v znení neskorších predpisov a bola mu uložená sankcia - pokarhanie.

Okresný súd uložil obvinenému G. X. podľa § 188 ods. 1 Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák., § 38 ods. 5 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov a 8 (osem) mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. súd obvineného zaradil na výkon trestu do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia. Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. boli obvinení G. X. a P. U. zaviazaní k povinnosti uhradiť spoločne a nerozdielne poškodenej T. J. škodu vo výške 850 eur.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal obvinený odvolanie, ktoré Krajský súd v Trenčíne preskúmal a následne, dňa 13. januára 2016, sp. zn. 3To/83/2014, podľa § 319 Tr. por., ako nedôvodné zamietol.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal prostredníctvom svojho obhajcu obvinený G. X. dovolanie, v ktorom výslovne označil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. predpokladajúci, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Dovolateľ namietal nesprávne a duplicitné použitie ustanovenia § 41 ods. 2 Tr. zák. a súčasne ustanovenia § 38 ods. 5 Tr. zák. Ďalej podľa jeho názoru okresný súd neúplne zistil skutkový stav veci, konkrétne, už v prípravnom konaní z výsluchu svedkov vyplynulo, že tašku po lúpeži mal P. U. a predmetný mobil dal do záložne práve on. Aj poškodená vo svojej prvotnej výpovedi uviedla, že sa lúpeže dopustil iba jeden človek nie dvaja, čo tiež potvrdzuje, že dovolateľ predmetnú lúpež nespáchal, ale bol to P. U.. Listom zo dňa 29. októbra 2018 obvinený požiadal obhajcu o predloženie jeho doplnenia a odôvodnenia podaného dovolania, z obsahu ktorého vyplýva, že doplnil dovolanie o dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c) a g) Tr. por. V doplnení svojho dovolania obsiahne zopakoval argumentáciu o uložení trestu za použitia ustanovenia § 41 ods. 2 Tr. zák. a súčasne ustanovenia § 38 ods. 5 Tr. zák. a tiež námietky týkajúce sa svedeckých výpovedí, ktoré považuje za tendenčné a účelové.

Z uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Trenčíne i rozsudok Okresného súdu Prievidza zrušil a vec vrátil tomuto súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

K dovolaniu sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Prievidza, podľa ktorého súdy postupovali správne, keď pri ukladaní trestu použili ustanovenie § 41 ods. 2 Tr. zák. a súčasne ustanovenie § 38 ods. 5 Tr. zák., nakoľko odsudzovali páchatel'a za dva trestné činy, z toho jeden bol zločin a jeden prečin. Nejedná sa o duplicitné použitie ustanovenia § 41 ods. 2 Tr. zák., a teda dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. nie sú splnené.

K predmetnému vyjadreniu prokurátora sa vyjadril obvinený s tým, že súdy mali zohľadniť § 38 ods. 7 Tr. zák., kde sa ustanovenie § 38 ods. 4 až 6 nepoužije, ak sa súčasne ukladá zvýšený úhrnný trest alebo súhrnný trest podľa § 41 ods. 2 alebo podľa § 42, ak by súčasné použitie týchto ustanovení bolo pre páchatel'a neprimerane prísne. Napokon obvinený uviedol, že neboli naplnené všetky znaky trestného činu, za ktorý bol odsúdený, čím odôvodnil nesprávne právne posúdenie zisteného skutku.

Najvyšší súd ako súd dovolací najskôr skúmal, či má podané dovolanie všetky obsahové a formálne náležitosti, či je prípustné, a či bolo podané oprávnenou osobou a pritom dospel k nasledujúcim záverom:

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolaním možno napadnúť len právoplatné rozhodnutie súdu, ktorým bola

vec právoplatne skončená. V posudzovanom prípade je napadnutým rozhodnutím uznesenie Krajského súdu v Trenčíne ako súdu odvolacieho. Proti takémuto druhu rozhodnutia je dovolanie prípustné. Dovolanie bolo podané obvineným Františkom Paradym prostredníctvom obhajcu, teda osobou oprávnenou podľa § 369 ods. 2 písm. b), § 373 Tr. por., na Okresnom súde Prievidza, t.j. na mieste predpokladanom v ustanovení § 370 Tr. por., a v zákonnej 3-ročnej lehote. Dovolanie obvineného však nie je dôvodné.

Dovolací súd úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Dovolanie preto možno podať iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Tr. por., pričom dôvod dovolania sa musí v dovolaní vždy uviesť (§ 374 ods. 2 Tr. por.). Dovolací súd je viazaný uplatnenými dôvodmi dovolania a ich odôvodnením (§ 385 ods. 1 Tr. por.) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy. Právne fundovanú argumentáciu má zaistiť práve povinné zastúpenie obvineného obhajcom - advokátom.

Zároveň je potrebné poukázať na ustanovenie § 371 ods. 4 Tr. por., v zmysle ktorého dôvody podľa odseku 1 § 371 Tr. por. písm. a) až písm. g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

V predmetnej veci obvinený v dôvodoch odvolania proti rozsudku súdu prvého stupňa namietal iba vinu a nedostatky v skutkových zisťeniach. Žiadne porušenie práva na obhajobu v priebehu celého konania nenamietal a rovnako nepoukazoval na nezákonnosť dôkazov. Dovolaciemu súdu tak v akceptovaní dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) Tr. por. bráni vyššie citované ustanovenie § 371 ods. 4 Tr. por.

Napriek tomu považuje dovolací súd za potrebné uviesť, že v predložennom spise sa nenachádza žiadny dôkaz, ktorý by odôvodňoval opodstatnenosť námietky obvineného. Obvinenému bol ustanovený obhajca, ktorý ho zastupoval v priebehu súdneho konania, a preto mu bolo umožnené, aby si v plnom rozsahu uplatňoval svoje práva, navrhoval dôkazy, vyjadroval sa k vykonávaným dôkazom, zúčastňoval sa hlavných pojednávaní a verejných zasadnutí a bolo už na obvinenom a jeho obhajcovi, v akej miere využijú svoje procesné práva. Taktiež všetky dôkazy vykonané v priebehu trestného konania boli vykonávané v zmysle procesných ustanovení, teda zákonným spôsobom.

Obvinený v oboch podaniach uplatnil dôvod dovolania podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., v rámci ktorého namietal nesprávny postup pri ukladaní trestu za súčasného použitia § 41 ods. 2 Tr. zák. a § 38 ods. 5 Tr. zák., vykonané dokazovanie, vyhodnotenie svedeckých výpovedí a z toho vyplývajúce nedostatočné zistenie skutku.

Dovolanie z dôvodu podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať

a meniť.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin, alebo že skutok nie je trestným činom.

Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až 30 Tr. zák.), premlčania trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Tr. zák.) a pod. i. ukladania trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi podľa § 47 ods. 2 Tr. zák. Toto ustanovenie sa vzťahuje aj na nesprávne použitie iných právnych predpisov než Trestného zákona, napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, zákona o konkurze a reštrukturalizácii a pod., pokiaľ tieto majú priamy vzťah k právnej kvalifikácii skutku.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. je potrebné ďalej uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo je zrejmé z dikcie § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať.

Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého, prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov.

Podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. ak súd ukladá úhrnný trest odňatia slobody za dva alebo viac úmyselných trestných činov, z ktorých aspoň jeden je zločinom, spáchaných dvoma alebo viacerými skutkami, zvyšuje sa horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody trestného činu z nich najprísnejšie trestného o jednu tretinu. Horná hranica zvýšenej trestnej sadzby nesmie prevyšovať dvadsaťpäť rokov a pri mladistvých trestnú sadzbu uvedenú v § 117 ods. 1 alebo 3. Popri treste odňatia slobody možno v rámci úhrnného trestu uložiť aj iný druh trestu, ak by jeho uloženie bolo odôvodnené niektorým zo súdených trestných činov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací zistil, že súdy nižšieho stupňa postupovali pri aplikácii asperačnej zásady v súlade s aktuálnym znením ustanovenia § 41 ods. 2 Tr. zák., ako aj s právnym názorom vysloveným v rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne z 8. apríla 2009, sp. zn. 23 To 1/2009, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 32/2009. Z uvedeného rozhodnutia vyplýva, že

I. ak pri rozhodovaní o treste majú byť použité ustanovenia o úprave trestnej sadzby uvedenej v osobitnej časti Trestného zákona z dôvodu uvedeného v § 38 ods. 3, ods. 4, ods. 5, ods. 6 Trestného zákona, § 39 ods. 4 Trestného zákona a § 41 ods. 2 Trestného zákona, konkrétne rozpätie trestnej sadzby sa určí tak, že najprv sa urobí úprava trestnej sadzby podľa príslušných ustanovení § 38 Trestného zákona. Následne sa vykoná úprava takto stanovenej trestnej sadzby podľa režimu § 41 ods. 2 Trestného zákona a napokon sa určí konkrétne rozpätie trestnej sadzby podľa § 39 ods. 4 Trestného zákona;

II. zvýšenie hornej hranice trestnej sadzby podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona a zníženie dolnej hranice trestnej sadzby podľa § 39 ods. 4 Trestného zákona sa vykoná len s prihliadnutím na upravenú hornú,

resp. dolnú hranicu trestnej sadzby, pričom ustanovenie § 38 ods. 8 veta za bodkočiarkou Trestného zákona sa v týchto prípadoch nepoužíja;

III. pod pojmom zákonom stanovená trestná sadzba sa rozumie sadzba trestu odňatia slobody uvedená v osobitnej časti Trestného zákona po jej úprave podľa ustanovení všeobecnej časti Trestného zákona; to neplatí, pokiaľ ide o zločin, ktorý sa považuje za obzvlášť závažný v zmysle § 11 ods. 3 Trestného zákona.

Dovolací súd po preštudovaní spisového materiálu dospel k záveru, že súdy nižšieho stupňa postupovali správne, keď obvinenému uložili za dva spáchané skutky (jeden zločin a jeden prečin) úhrnný trest za použitia ustanovení § 41 ods. 2 Tr. zák. a § 38 ods. 5 Tr. zák. Obvinený bol v minulosti osemkrát súdne trestaný, v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Prievdza pod sp. zn. 2T/441/91 aj za lúpež podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006, kde mu bol uložený nepodmienečný trest v trvaní troch rokov. Dovolací súd tak nezistil pochybenie ani vo vzťahu k úhrnnému trestu vo výmere 5 (päť) rokov a 8 (osem) mesiacov, ktorý bol uložený v súlade so zákonom.

Vzhľadom na uvedené najvyšší súd dovolanie obvineného G. X. podľa § 382 písm. c) Tr. por. uznesením na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.